

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

Kan Langskip lykkes der Mongstad feilet?

Læring, politisk 'arv' og omgivelser

*Jørgen Wettestad. Tor Håkon Jackson
Inderberg og Lars H. Gulbrandsen*

PLATON CCS seminar, 19/11 2021

Presentasjonen

- Om studien
- Organisatoriske forskjeller mellom Mongstad og Langskip
- Hva har drevet fram en bedre modell?
 - Ulike typer læring – og politisk ‘arv’
 - Endrete ‘omgivelser’
- Oppsummering og avslutning

Om studien

- Kvalitativ, komparativ case studie
- 1) Hva er sentrale organisatoriske forskjeller mellom Mongstad og Langskip?
- 2) Hva kan forklare forskjellene og endring over tid?
 - Fokusert teori: ‘policy feedback’
 - Læring
 - Politisk ‘arv’
- 3) Hva er sentrale implikasjoner for veien videre og mulighetene for ‘suksess’?

Om studien

- Tidligere rapporter, bøker, artikler, nyhetsoppslag..
- 7 intervjuer (OED 2; Gassnova; Equinor; Fortum; Zero; uavh. ekspert)

Mongstad vs. Langskip

	MONGSTAD	LANGSKIP
GENERELL TILNÆRMING	Politisk kompromiss: 'Top-down'	Gradvis, 'teknisk', 'Nedenfra og opp'
INDUSTRIELT FOKUS	Gasskraftverk	Kraftkrevende industri, avfall - petroleum
SENTRALE AKTØRER	Staten og ett selskap (Statoil) - 'Rolle mismatch'	Staten og en rekke industrielle aktører - Bedre match mellom kompetanse og roller
FINANSIERING	Staten primært	Staten sentral - men også industri

Hvorfor Langskip: læring

- Rapporter og studier fra Gassnova pekte på en bedre vei framover
 - Frikople fangst og lagring.
 - De ulike aktørene skulle gjøre det de kan best
- OED så nye muligheter
 - Skifte i industrielt fokus; i takt med EU
- ‘Læring i de industrielle styrerom’
 - Fri fra politisk tvang var det lettere å se kommers muligheter

Men også positive Mongstad effekter

- Lett å glemme: også en positiv arv fra Mongstad
 - Etableringen av Gassnova
 - TCM
 - Generelt: CCS kompetanse i OED, industri og forskning (CLIMIT)..

Og endrete 'omgivelser'

- Økende kvotepris har styrket business case
 - Men økningen først fra 2018 av..
- Økende klimapolitiske ambisjoner i EU fra 2014 av – og Norge koplet på
- 2019 vedtaket i London protokollen
 - Muliggjør transnasjonal transport av CO2
 - 'Helt avgjørende'..

Oppsummering og avslutning

- Viktige organisatoriske forskjeller mellom Mongstad og Langskip
- Læring en viktig forklaring på dette
 - Fokus bort fra kraftindustrien og over på kraftkrevende industri
 - Endret ansvar og finansiering
 - Hvor de ulike spesialkompetanse utnyttes
- Dog også en positiv arv fra Mongstad
 - Gassnova, TCM, CCS kunnskapsbygging

Oppsummering og avslutning

- Men også endrete omgivelser
 - Økende kvotepris
 - Mer politisk press på utslippskutt i EU og Norge
 - Vedtak om transport av CO₂ i London prot.

Oppsummering og avslutning

- Viktige utfordringer framover:
 - Få flere lagringsavtaler på plass
 - Tre? To? aktuelle prosjekter fikk støtte fra Innovasjonsfondet
 - ‘Bra for Langskip, men ikke Oslo’
 - Komme videre med Norcem og Fortum/Klemetsrud
 - Ingen flere store budsjettsprekker som maner fram ‘Mongstad spøkelset’
 - Styrke aksept for lagring av utenlandske utslipp

